

Izbaja vsak četrtak
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.60
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravitelstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. ti-
skovnega društva do-
ljujejo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posebni listi dob-
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopis se ne vra-
ajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 40.

V Mariboru, dne 5. oktobra 1899.

Tečaj XXXIII.

Hudi časi.

Maribor, dne 4. oktobra.

Nemški pretepači in razgrajachi iz držav-
nega zbrca so zmagali! Novo ministerstvo
se sicer ni moglo vzeti iz njihovih vrst, ker
v državnem zboru nimajo večine, zato pa
se je sestavilo iz uradnikov, ki so z malimi
izjemami zagrizeni pristaši nemških obstruk-
cionistov. Grof Clary, naš štajarski namestnik,
je ministerski predsednik in poljedelski mi-
nister, dr. Körber minister za notranje za-
deve, Welsersheimb za deželno brambo,
Wittek za železnice, Chledovski za Galisko,
Kniazolucki postane vodja finančnega mi-
nisterstva, dr. Stibral trgovskega in dr. Hartel
naučnega ministerstva. Vodilno ulogo v novem
ministerstvu bo igral dr. Körber, o katerem
vsi nemški listi pišejo z velikim zadovoljstvom,
da je odločen Nemec. Grof Clary je le okrasek
novega ministerstva, njegova največa naloga
bo, da spravi nemške konservativce iz držav-
nozborske desnice. Isto nalogo bosta glede
Poljakov prevzela Chledovski in Kniazolucki.
Ako se konservativni Nemci in Poljaki od-
krhnejo od državnozborske desnice, potem je
večina minola, in uradniško ministerstvo bo
imelo lahko delo, da se vrže z vso silo na
Čehe in Jugoslovane.

Novo ministerstvo ima nalogo, da zopet
popravi omajano nemško premoč v državi,
to se pravi, da vzame Slovanom na jedni
strani vse, kar jim daje z Nemci enake pravi-
ce, a da na drugi strani Nemcem zagotovi
vse, kar jim je potrebno za nadvlado in tla-
čenje slovanskih narodov. Krasna naloga!

Ministerstvo s takim programom, četudi ne-
koliko prikritim, je očitno žaljenje in drzno
izzivanje slovanskih narodov. Tako mini-
sterstvo zahteva od nas Slovanov brezobzirno
in najodločnejšo opozicijo. Pravim, od nas
Slovanov zahteva brezobzirno opozicijo. Av-
strijski Nemci bi v enakem položaju namreč
ne ostali samo pri opoziciji, kakor so poka-
zali v zadnjem času. Mi Slovani pa ne smemo,
ne moremo tako daleč. Ako bi mi Slovani
delali take nemire, hitro bi imeli obsedno
stanje po naših krajih in puške bi pokale na
naše ljudi. Nemcem se ni storilo nič zalega
zaradi nemirov, ampak še sedanje minister-
stvo je moralo njim na ljubo odstopiti in
dobili so sedaj sebi prijazno ministerstvo.
Vse radi tega, ker so Nemci, a mi smo pre-
zirani in tlačeni, ker smo Slovani. Na nas
se sme streljati, mi se smemo pobijati kakor
psi, ker smo — Slovani. Na Dunaju se sedaj
v gotovih krogih odgovarja na vprašanje:
«Kaj pa če sedaj Slovani začnejo nemire,
kakor prej Nemci?» Odgovor: «Slovane po-
strelimo!»

Človeku bi zavrela kri, kadar sliši in
izve kaj takega. Toda ne sme nam zavreti!
A smemo pa krčiti svoje pesti, skripati z
zobmi ter si dušo polniti z neminljivo a
opravičeno jezo nad neznosnimi razmerami,
v katerih živimo avstrijski Slovani. Zajedno
s to jezo pa si napolnjujemo svojo dušo tudi
z upanjem po lepši bodočnosti. Mi Slovani
ne bomo zmeraj sužni in hlapci avstrijskih
Nemcev, mi hočemo biti svobodni, prosti...
in za to hočemo sedaj delati s podvojenimi
silami. — Kaj bodo storili naši državni poslanci

v državnem zboru v sedanjem, za Slovane
nesrečnem času? Mi nimamo pravice, dajati
našim poslancem kakih nasvetov, toda imamo
pravico, kritikovati njih postopanje. Ako bi
kateri naših poslancev upal podpirati novo
ministerstvo, imenovati bi ga morali mi in
ves narod, da je izdajica, da je slovenski
lskariot. Novo ministerstvo je liberalno, ka-
pitalistično in nemško, in v taka ministerstva
verno, kmečko in narodno-zavedno slovensko
ljudstvo nima zaupanja. Naši poslanci so
sedaj le v opoziciji na pravem mestu, in
tamkaj ob strani Čehov. Čehi so bili vedno
naši prijatelji in sedaj, ko pretijo njim in nam
hudi časi narodnega in gospodarskega boje-
vanja, oklenimo se jih trdno in zvesto!

Politični položaj.

Knez Liechtenstein ni mogel sestaviti
ministerstva, in zato se je poverila sestava
grofu Claryju. Kako je Claryjevo ministerstvo
sestavljeno in s kako nalogo začne svoje de-
lovanje, o tem govorimo v uvodnem članku.
Vsa javnost pripoznava, da Claryjevo mini-
sterstvo stoji bliže nemške razgrajache manj-
šine kakor slovansko-nemške večine. Storil
se je torej nenavaden, za državno veljavo
jako nevaren korak, da se je ugodilo državno-
zborski manjšini, ne pa večini. Ako kdo meni,
da ni bilo drugega izhoda iz nemirov in
pretepanja, da desnica ni mogla premagati
obstrukcije, potem je to krivo mnenje. Desnica
bi že premagala obstrukcijo, a imeti bi morala
vajeti v rokah in vso prostost vladanja. Tega

Listek.

Klobukova povest.

(V. Hálek. — Jan Stanovsky.)

(Dalje.)

Vse to je pa le igrača proti temu, kadar
pride zima in z zimo pust. Takrat drči kočija
za kočijo že od šeste ure zvečer, in to ro-
potanje ne preneha prej, dok ni zopet šesta
ura — zarana. In ta zima! Pod vozom siče,
kakor bi dirjali po samih gadih, in mrazi
tako, da se moram čuditi, da ne postane iz
vsakega diha cima. Vse se zavija v kožuho.
I mačka zleze v zapečnik, da ji je toplo;
samo jaz moram čepeti na glavi, kakor da
bi mi kdo to plačal. Ušesa imam zmrle kakor
kos ledu, za nohte me vjeda mraz, kakor bi
bili moji nohti kako preskrbovalno vspreje-
tišče! Sam Cukrle (pes) me je danes omi-
loval, ko sva se z gospodarjem odpravljala
na pot. Da, lahko je milovati, če je človek
Cukrle in ima doma toplo stanovanje. Toda
biti klobuk na glavi kočijaža v pustnem času,
je hujše, nego biti najrevnejšim psom!

Naložila sva doma. Dame so zdevali v
kočijo — o, skomine so mi prišle po mi-
nistru! Ta vonjava, to šumenje svilnih ženskih

kril, ti klobuki, bratje iz roke mojega očeta,
slutite-li, kaka osoda vas čaka? Kočijaž kolne,
da se mu kadi od ust, ker mrhe vozijo leno
— meni pa je to ravno všeč. Pokukal in
poškilil sem z drobnim očesom na umeščene
dame... ti šopki na njih glavah! Ti po-
mladni cveti v taki zimi! In jutri?

V salonu so. Kaj tukaj zvedavih trpinov
pred salonom stoji, da bi videli, kako srečni
so bogatini! In jaz? Le za trenotek, in to le
mimogrede, pogledal sem na plesišče, da bi
se v bolesti spomnil, da sem v tem salonu
igral pred nedavnim prvo ulogo z ministrovo
glavo. Razlegala se je godba. Sluh me je za-
puščal; če bi se ne bil že malo naučil od
fjakrista kleti, mogoče bi se bil razplakal,
da se nisem več mogel v «kolu zavrteti!»

«Kaj pomaga!» pravil je moj gospodar,
in peljala sva že druge goste. Bil sem že
pijan samega gledanja te prevzetne človeške
razkošnosti in še danes se čudim, da se
nisem prekucnil s svoje glave. Pa da ne po-
zabim: danes ni bila nedelja in vendar je
bila glava kočijaževa — počesana. Peljalo je
toliko voz na bal, kakor da bi delili tam
srečo. Moj gospodar je danes bolj mlaskal s
svojim debelim jezikom, nego kadar je dežilo.
Kadar je mlaskal, bilo je to znamenje naj-
višje sreče. Danes bi bil mlaskal nepretrgoma,

da ni moral zdaj in zdaj kričati «hijo!» v
znamenje, naj se mu ognejo.

Konečno sva pripeljala zadnje goste in
nastopila je doba počitka, pa tudi doba v
mozg segajoče zime. Pri vožnji se klobuk
vendar malo ogreje, zdaj pa stati in zijati
pri salonu, dok ne zavpije kateri gost, da se
hoče peljati domu!

Pripoznam, da sem za blaženih dob zelo
rad plesal; zdaj pa stati pred plesiščem in ne
smeti plesati — to je zelo hudo! — to je
hujše, nego lačen stati v kuhinji in jesti le
vonjavo jedil! In ta zima! Zobje mi klepe-
čejo kakor bi bil vedro vina spil; trepavnice
na očesih imam težke, kakor rigelji (po-
krovi) na piskrih; ude otrple, kakor bi bilo
v njih pol centa svinca; kosti zime preprh-
nele, kakor predpotopne zveri; kdo bi ne
zajecal iz ozkega grla: «Zakaj o Bog, si me
vstvaril?» Toda niti zajecati ne morem, kajti
zamrla mi je beseda v ustih in primrznila k
jeziku. Na vsem telesu trepetam, kakor da
bi se bil skopal pod ledom; komaj da čutim
še življenje v sebi.

Tu zazveni hipoma: «Fijaker!»

Čujte, kaka hvala za prestane muke!
Komaj se pripeljeva domu, zapodi me ko-
čijaž pod mizo. Suh sem sicer kakor kost,
telebnil sem pa vendar ob tla, kakor bi